

— чоловік мусів бути дуже живий і скорий до гніву.

— Чолем вашмосцям! — повторив голоснійше і острійше, коли ніхто не відповідав.

— Чолем, чолем! — відізвалося кілька голосів.

Був то Чапліньський, підстароста чигиринський, повірений слуга молодого хорунжого, пана Комзопольського.

В Чигирині не люблено зго, бо був великим завадякою, тягався по судах, але що мав за собою плечі, то не один мусів з ним політикувати.

Одного Зацьвіліховського поважав, як всі інші, задля зго поваги, чесноти і хоробрости. Тож побачивши зго, приблизився до него, і склонившись досить гордо Скетускому, сів коло них зі своєю лямпою меду.

— Мосці старосто — спитав Зацьвіліховський, — чи знаєш, що ся діє з Хмельницьким?

— Висить мосці хорунжий, як я Чапліньський, так він висить, а як еще дотепер не висить, то буде висіти. Тепер коли згеть манські листи, нехай я зго лиш дістану в свої руки!

То кажучи, вдарив кулаком в стіл, що аж напій порозливавсь зі шклянкою.

— Нерозливай вацьпан вина! — сказав пан Скетуский.

Зацьвіліховський перервав:

— А чи зго вашмосць дістанеш? Прецінь утік, і ніхто не знає, де він з?

— Ніхто не знає? Я знаю. — Як з Чапліньський. Пана хорунжий, знаєш Федька. Отжеж той Федько зму служить але і мені. Буде він Юдою для Хмеля... Богато говорити. Вдавсь Федько в приятель з молодцями Хмельницького. Спритний хлоп. Знає о кождім кроці. Обов'язався мені доставити зго живого чи мертвого і виїхав в степ якраз перед Хмельницьким, знаючи, де зго має чекати. А чортів син проклятий.

То говорячи, знов вдарив в стіл.

— Не розливай вацьпан вина! — повторив з притиском пан Скетуский, що від першого погляду почув якусь нехоть до сего підстарости.

Шляхтич почервонів як буряк; блиснув своїми вибухливими очима, думаючи, що се зачіпка, і глянув визиваючо на Скетус-